

Elektrische hersenstimulatie bij obsessieve-compulsieve stoornis: langetermijneffecten en een nieuw doelwit

ARTIKEL

LITERATUUR

- Luyten L, Hendrickx S, Raymaekers S, Gabriëls L, Nuttin B. Electrical stimulation in the bed nucleus of the stria terminalis alleviates severe obsessive-compulsive disorder. *Mol Psychiatry* 2015; doi:10.1038/mp.2015.124.

AUTEUR

LAURA LUYTEN

laura.luyten@ppw.kuleuven.be

Waarom dit onderzoek?

De meeste patiënten met obsessieve-compulsieve stoornis (ocs) kunnen goed behandeld worden met psychotherapie en/of medicatie. Een minderheid gaat echter door het leven met zeer ernstige, 'onbehandelbare' ocs. Voor deze patiëntenpopulatie zou diepe hersenstimulatie een uitweg kunnen bieden. Diepe hersenstimulatie is een neurochirurgische behandeling waarbij elektroden bilateraal in een welbepaald hersengebied worden geïmplant. Deze elektroden worden verbonden met een stimulator die elektrische pulsjes geeft, zodat we de activiteit in een specifieke regio in de hersenen kunnen beïnvloeden.

Onderzoeksvraag

Is elektrische stimulatie in de regio van het crus anterius van de capsula interna en de bed nucleus van de stria terminalis een doeltreffende en veilige behandelmethode voor zeer ernstige ocs en blijven eventuele gunstige effecten ook op lange termijn behouden? Welke hersenregio geeft de beste resultaten?

Hoe werd dit onderzocht?

Onze klinische studie omvatte alle 24 patiënten met ocs bij wie tussen 1998 en 2010 elektroden voor elektrische hersenstimulatie geïmplant werden in het uz Leuven, België. De doeltreffendheid werd beoordeeld in een dubbelblinde cross-overstudie (3 maanden stimulatie aan versus 3 maanden uit, waarbij de patiënt en psychiater niet wisten of de stimulator aanstond of niet). Vervolgens werden de patiënten verder gevolgd gedurende minstens 4 jaar en sommigen tot 14 jaar na implantatie.

Belangrijkste resultaten

Elektrische hersenstimulatie gaf bij twee derde van onze patiënten een duidelijke vermindering van de obsessies en compulsies – hun belangrijkste symptomen – en had ook gunstige effecten op hun angst- en depressieklachten en algemeen functioneren. Belangrijk is dat we deze effecten ook vonden tijdens het dubbelblinde cross-overonderzoek, wat aantoont dat we niet louter te maken hebben met een placebo-effect. Bovendien bleven de gunstige effecten ook op lange termijn behouden. Tot slot bleek uit onze neuroanatomische analyses dat patiënten met elektroden in de bed nucleus van de stria terminalis het opmerkelijk beter deden dan degenen bij wie een meer anterieure hersenregio gestimuleerd werd.

Consequenties voor de praktijk

Elektrische stimulatie in de bed nucleus van de stria terminalis blijkt een veelbelovende behandeling voor patiënten met zeer ernstige ocs. We benadrukken dat dit voorlopig een experimentele behandeling blijft, die enkel kan plaatsvinden in het kader van nauwkeurig uitgevoerde klinische studies. In een multicenterstudie doen we momenteel verder onderzoek naar het potentieel van deze behandeling.